

Tann føroyski Columbus

Sum blaðung kvinna at standa við ábyrgdini av at sigla Salku Valku kring knøttin er eitt bragd og einki minni enn tað. At tú harafturat hevur avspleysað allar teir mætu menn, og er vorðin mamma á ferðini, er ein leikur ið ikki finnur sín líka, og neyvan tolir sammeting heldur, segði Páll á Reynatúgvu, í røðuni, sum hann helt fyri Duritu, tá ið hon legði at landi

Páll á Reynatúgvu, segði: Hjartaliga vælheimaftur-kommar Durita, Freja og Salka Valka.

Tað er mær ein stórus heiður vegna Sandoynna, og Føroyar við, at ynskja tær og ferðafeløgum tínum hjartaliga vælheimaftur-komnum til góðu grønu oyggjar okkara.

Úttan iva var tað við bívandi hjarta tú aftaná so drúgvu ferð, aftur á oyggjarnar daga undan í havsbrúnni, henda mjørkakaenda, gráa føroyska summar-morgunin.

Hásummar er og onkur heldur kanska at sólin átti at skinið á Sandsvág, Hamaran og Vatnið við, nú ein tann mætasta dóttir tín Sandsbygd, aftur stókkur innar á gólvið. Ella kanska eigur Føroyaland at bjóða tær vælafurkomnari í sama hami sum vit oftast uppliva

tað. Líkasum fyri at stað-festa at hetta eru Føroyar júst sum tær eru.

Ringrásir hava ikki enda, og tí ber illani til at siga at henda ferð tín kring knøttin er at enda komin. Heldur kunnu vit siga at tú er komin aftur á staðið har tú gjordist partur av ringrásini, og hadani tú aftur fer á ferð antin so ella so.

Soleiðis vilja vit náttúru-fólk liva lívið, hóast vesturlandskacivilisatiónin roynir at læra okkum annað.

Nú er rúm tíð farin síðani tú legði frá landi av Sandi við Salku Valku móti fjar-skotnum strondum. Tíbetur hoyrdi tú ikki alt tósið um at «kom hon til Hetlands, ja so var væl sloppið», ella kanska hoyrdi tú teskanina, men læst ikki um vón og helt fast um ætlan tína. Takk fyri tað.

Eg sjálvur skal heldur ikki

gera meg betur enn so, at eg loyvdi mær at ivast í um Salka Valka varð rætta farið til slíka ferð. Sjálvandi úttan at kenna til skip sum heild, og Salku Valku yvirhøvur. Vónandi bera tí báðar yvir við mær.

Ævintýrhugur og brennandi kenslan av at ganga egnar leiðir, hevur altíð fylgt menniskjanum. Tað ókenda og óroynda hevur í dag, eins og fyri túsund ár-um síðani eina dragandi tokka, ið flestu okkara kenna ein farna av. Og sum nokk er høvuðsorsøkin til stóðuga framburðin í heiminum, við fyrminum og vansom sum víðfari.

Vit kenna teir allar av navni. Columbus, Vasco Da Gama, James Cook, Amundsen, Scott Peary í nýggjari tíð.

Neil Armstrong, Thor Heyerdal, og ikki at gloyma

Vóru aðrar kvinnur sum tú, var kanska ikki neyðugt við javnstöðulóg, segði Páll á Reynatúgvu skemtdan í røðu síni til Duritu
Mynd: Jens Kristian Vang

Tim Severin og okkara egna Trónda Patursson.

Bert av nevna nøvnini ber nógv av okkum í dreymaverð. Vit kenna frásagnirnar, í stríði millum vilja og vónloysi, at vinna á avbjóðingini, har deyðin altíð var og er møguleiki av tveimum. Og flestu okkara minnst barnadreyamar um at ganga í hetjunnar fótspor-um.

Felags fyri teir allar eg nevndi, er at teir allir eru menn, sum hava rúmkað um fysiska og sinniliga heimin hjá eftirtíðini. Sum hava givið tær og mær dreyamar um tað ógjörliga, gjörligt.

Durita tú hevur sum fáur roynt at siglt í kjalarvorri teirra og væl hevur hepnast. Sum blaðung kvinna (skuldi kanska sagt genta) at standa

við ábyrgdini av at sigla Salku Valku kring knøttin er eitt bragd og einki minni enn tað.

At tú harafturat hevur avspleysað allar teir mætu menn, og er vorðin mamma á ferðini, er ein leikur ið ikki finnur sín líka, og neyvan tolir sammeting heldur, segði Páll á Reynatúgvu.

Tað hevur altíð verið ein trupulleiki hjá samtíðini at virðismeta samtíðarinnar roysnisbrøgd, ikki minst í nærumhvørvinum, og í so máta er ferð tín kring knøttin einki undantak.

Vit eru tó ein stórus skari sum velja at virða títt áreði, hegni og troðsi sum grundarsteinar í vitani um, og trúnni at alt ber til, um tú veruliga vil. Og at tað sjálvandi eisini er galdandi fyri

føroyingar. Hugsi her eisini um genturnar hjá B71, sum eisini koma aftur til Sands í dag eftir sigursferð í Íslandi.

Úttan at vera alt ov speirekandi, kann eg siga at um aðrar kvinnur áttu eitt sindur meira av tínum eginleikum, so varð ikki neyðugt við javnstöðulógum. Í hvussu er ikki fyri at tryggja kvinnur-rættindi, men kanska mans-ins...

Tað týðningarmesta er ikki, at tú við væleydnaðu ferð tíni kring knøttin, gjørdi øllum svartum afturhaldsstosi fyri skommum, men at tú hevur trokað inni í sinni okkara, eina ál av dirvi og áreði ið vit annars ikki kendu til, samstundis sum tú náddi tí málið ið tú hevði sett tær.

- Eg visti, hon kláraði tað

Sjógarpurin Birgir Enni hevur kent Duritu Holm síðani hon var smágenta. Tá hon fór avstað í 1996 ívaðist hann aldri í, at hon fór at klára at sigla kring knøttin við Salku Vølku

JOHN JOHANNESSEN

- Hatta er ótrúliga flott! Tað var fyrsta viðmerkingin frá sjógarpinum Birgiri Enni til, at Durita Holm nú er aftur í Føroyum, eftir at hon hevur siglt kring knøttin við bátinum Salka Valka í trý ár.

- Eg havi kent Duritu síðani hon var smágenta, og eg havi aldri ivast í, at hon fór at megna at sigla kring knøttin við báti sínum. Durita hevur eisini siglt saman við mær við Norðlýsinum. Hon er ófor á sjónum, og hon dugir ógvuliga væl at

vera árvakin alla tíðina. Hetta er ein eginleiki, ein persónur, ið ætlar sær at sigla kring knøttin má hava. Tí tá tú ert á sjónum mást tú vita hvat tú vilt, og tú mást duga at vera skipa fyri og vísa at tú ræður. Tú mást duga at hugsa longri fram

enn vanligt, tí tað ber jú ikki til at gera nakað umaftur, um tú gert nakað skeivt. Neyðugt er í hvussu so er at duga at hugsa meira enn sjei ting fram, og tað dugir Durita, vissar Birgir Enni okkum um.

- Tá Durita sigldi við Norðlýsinum lærði hon ógvuliga skjótt. Tað var aldri neyðugt at siga nakað við hana tvær ferðir, tí hon skildi altíð tað, ein segði beinanvegin. Sigast skal tó, at mesta lærðómin hevur hon helst fingið á túrunum við pápa sínum. Hon sigldi nevniliga nógv mest saman við pápa sínum í hansara báti, hóast hon var onkran túrin við mær.

Birgir Enni sigur, at Durita altíð hevur verið full í lívshugi og hartil hevur hon verið ógvuliga røsk, tí ívað-

ist hann aldri í, at hon fór at klára tað bragd, hon nú hevur fullført. Hann hevur fylgt væl við, hvussu tað hevur gingist Duritu á trý ára longu ferð hennara kring knøttin. Tó hevur hann ikki havt beinleiðis samband við hana, men av tí at hann kennir foreldur hennara væl, hevur hann frætt tíðindi frá ferðini gjøgnum tey.

Sá hana fyrst

Tá Salka Valka nærkaðist Føroyum mánakvöldið, var Norðlýsið á veg úr Havn til Suðuroyar. Skipið skuldi nevniliga fara ólavsøkgestir til Havnar týsdagin. Men á vegnum suður varð eygað borið við Salku Vølku. Birgir Enni sigur, at hann er vísur í, at Norðlýsið var tað fyrsta skipið, ið sá skipið, ið bar Duritu Holm og vinfólk hennara móti heimligu klettunum.

Av tí, at Norðlýsið ikki skuldi sigla av Tvøroyri til Havnar fyrr enn týsdagin, valdi Birgir Enni at fylgja Salku Vølku til Sands og vera við í móttøkuni har. Hendan møguleikan var

hann sera fegin um at hava fingið, tí tá Salka Valka fór avstað úr Føroyum í 1996 var hann eisini ein av teimum seinastu, ið sóu hana hvorva í havsbrúnni.

Norðlýsið gjørdi sítt til at hugna um lötuna á Sandi mánakvöldið. Tá manningin hevði heilsað uppá manningina hjá Duritu, varð leiðin lögð til Suðuroyar, og ýlt varð við skipslúðrinum til heiðurs fyri Duritu.

Góð skúta

Skiparin á Norðlýsinum sigur Salku Vølku at vera eina góða skútu, ið er væl eignað at sigla kring knøttin við. Tað er ein fyrminnur, at skipið er gjørt úr betongi. Tí um skipið var gjørt úr timburi, høvdu trupulleikar helst stungið seg upp av ornum í teimum tropisku høvnum. Har eru nevniliga ormar, ið eta seg inn í træskip. Tí hevði Birgir Enni ikki gjørt ein slíkan túr við Norðlýsinum. Hann er tó vísur í, at skipið hevði klárað ein slíkan túr, men so skuldi tað verið klett við kopari, sigur hann.

Birgir Enni og Durita Holm heilsast eftir longu ferðina